

PIĄTEK, 26 LISTOPADA 2021 O 13:00 – 14:30

Wykład (online) dra Marcina Rządeczki w ramach cyklu Wiedza Ekspertka i Zdrowie Psychiczne

Dr Marcin Rządeczka (WFIS UMCS):

Ewolucyjne próby wyjaśnienia spektrum autyzmu i spektrum schizofrenii w świetle teorii historii życia

[Evolutionary explanation of Autism Spectrum Disorder and Schizophrenia Spectrum Disorder in the light of the life history theory]

[link na zoomie: <https://us06web.zoom.us/j/83386267765?pwd=cFVhc1hUYlJCQkpxT2ovTTdwbzgzczdz09> Hasło: CWA9b5]

W świetle nowych badań z zakresu psychopatologii ewolucyjnej zaburzenia ze spektrum schizofrenii i ze spektrum autyzmu stanowią dwa przeciwległe bieguny będące manifestacją skrajnych postaw poznawczych. W przypadku spektrum autyzmu dominuje myślenie skrajnie mechanicystyczne, skupione na szczegółach i wyszukiwaniu wzorców. Spektrum schizofrenii charakteryzuje natomiast skłonność do daleko posuniętych ekstrapolacji treści doświadczenia, które w skrajnych przypadkach generują urojenia i halucynacje, a także podejścia skrajnie mentalistycznego, które doszukuje się wszechobecnej celowości działań otoczenia i przypisuje wymagowane intencje podmiotom oraz elementom świata nieożywionego. Występowanie wspomnianych spektrum można spróbować wyjaśnić w kontekście ewolucyjnym poprzez odwołanie się do teorii historii życiowych, która wiąże ryzyko występowania zaburzeń z obu spektrum ze strategiami przetrwania i rozrodu (tzw. strategią szybką w przypadku schizofrenii i wolną w przypadku autyzmu). Zaburzenia psychiczne są w tym ujęciu jedynie skrajnościami w rozkładzie normalnym cech związanych z biologicznymi uwarunkowaniami postaw poznawczych. Zdaniem referenta wspomniany problem ma niebagatelne konsekwencje filozoficzne. Pozwala bowiem podjąć próbę wyjaśnienia nieusuwalności niektórych typów przekonań irracjonalnych, pozaracjonalnych i quasi-racjonalnych, takich jak pewne typy przekonań religijnych, teorie spiskowe, a także niektóre formy pseudonauki. Mechanizmy poznawcze, które w skrajnych przypadkach prowadzą do urojeń w spektrum schizofrenii mogą potencjalnie generować łagodniejsze formy akceptowalnych społecznie urojeń w przypadku osób neurotypowych. Standardy uzasadnienia potrzebne do intuicyjnej akceptacji danego zespołu przekonań różnią się też w zależności od tego czy dana osoba neurotypowa bliższa jest jednemu lub drugiemu spektrum zaburzeń, co pozwala badaczom na pewne niezobowiązujące próby rozwinięcia teorii podejmowania decyzji w oparciu o badania psychopatologiczne.

Polecane ogólne opracowania problemu:

- 1) Giudice, M., (2018), Evolutionary Psychopathology. A Unified Approach.
- 2) Érdi, P., Bhattacharya, B., Cochran, A. (2017), Computational Neurology and Psychiatry.
- 3) Wallace, R. (2017), Computational Psychiatry. A Systems Biology Approach to the Epigenetics of Mental Disorders.
- 4) Shackelford, T.K., Zeigler-Hill, V., (2017), The Evolution of Psychopathology.
- 5) Brune, M., (2016), Textbook of Evolutionary Psychiatry and Psychosomatic Medicine. The Origins of Psychopathology.

Dr Marcin Rządeczka jest doktorem filozofii i obecnie kieruje Laboratorium Badania nad Multimodalnością Instytutu Filozofii UMCS. Jego zainteresowania naukowe obejmują filozofię nauki ze szczególnym uwzględnieniem filozofii biologii, psychologię ewolucyjną (w szczególności psychopatologię ewolucyjną), także interdyscyplinarne badania na styku kognitywistyki i informatyki. Jest autorem jednej książki i kilkunastu artykułów oraz członkiem Polskiego Towarzystwa Filozoficznego i Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego.

====>>>>>>>>>

Następne spotkanie:

dr Konrad Banicki (UJ) - Arystoteles o terapii poznawczo-behawioralnej, czyli między konceptualizacją przypadku a mądrością praktyczną" (14.01.2022, godz 13-14.30)

OPIS cyklu: .

W ramach cyklu „Wiedza ekspercka a zdrowie psychiczne” zostaną zaprezentowane aktualne badania, doświadczenia, projekty i dyskusje. Tematyka wystąpień dotyczy zarówno wiedzy eksperckiej, jak i procesów decyzyjnych widzianych w kontekście zdrowia psychicznego.

Spotkania będą rejestrowane i dostępne w sieci.

O Zespole badawczym: <https://www.umcs.pl/pl/o-zespole,22249.htm>

Dr Marcin Rządeczka (WFIS UMCS):

Evolutionary explanation of Autism Spectrum Disorder and Schizophrenia Spectrum Disorder in the light of the life history theory

Undoubtedly, both ASD (Autism Spectrum Disorder) and SSD (Schizophrenia Spectrum Disorder) can be classified as extremely complex objects of scientific inquiry, which is not only a result of their multi-level causal hierarchy, mostly consisting of dozens of intrinsic and extrinsic factors, but also some very intricate criteria of diagnosis. It is nearly impossible to apply typological thinking to them, due to the fact that they form wide spectra of manifestations defeating any attempt to classify them as a discrete entity with a well-defined set of constituent symptoms. For the abovementioned reasons, until recently, the science of psychopathology lacked any serious candidate for a unifying theoretical framework able to offer, at least, some draft explanation of the ASD and SSD ultimate causes.

Indubitably, understanding mental disorders in terms of their proximate (i.e. mechanistic, neurobiological) causes is of great importance for both science and practice of medicine but offers no valuable answer to questions regarding the emergence of a certain disorder in a population. To answer such a question one must delve deeply into the evolutionary biology and reframe the research perspective. Unsurprisingly, both populational and phylogenetical approach shed new light on the origin of mental disorders, describing them as unavoidable failures of complex systems.

The fruitful union of computational biology and evolutionary psychopathology aims to use computational modelling for the sake of creating the unified large-scale picture of mental disorders. According to the null-hypothesis, any sufficiently complex process influenced by, at least, several genetic and environmental factors, each of which in a highly variable manner, will be manifested as a broad spectrum of phenotypes, described roughly by the bell-shaped curve. In other words, this model predicts that abnormal cognition and behaviour occurs in any population of organisms by default. Low-frequency abnormalities are the natural result of the high variability of a functional phenotype. Both ASD and SSD fall into this category.

However, judging from the evolutionary perspective there is a strong link between the ASD and SSD due to the fact that both spectra of disorders are closely correlated with radically different models of parental investment and life-history strategies. Hyper-mechanistic cognition presented in patients with ASD correlates with delayed reproduction, the smaller number of offspring and their relatively higher quality whereas hyper-mentalistic patients with less severe cases of SSD usually demonstrate earlier sexual maturation, the higher rate of risk-taking and lower parental investment.

Patronat cyklu:

- Otwarte Seminaria Filozoficzno-Psychiatryczne (OSFP): <https://osfp.org.pl>
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Integratywnej (PTPI): <http://www.integrative.pl/pl/>
- Przyjazny Uniwersytet (UMCS)

Partnerzy:

- Pracownia Filozofii Zdrowia Psychicznego UM w Poznaniu
- Phenomenology and Mental Health Network (PMH)
- The Collaborating Centre for Values-Based Practice

